

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Titulo Breviarii Romani. Cap. I

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

SECTIO SECUNDA.

De Praludiis Breviarii Romani.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. I. De Titulo Breviarii Romani.

I. **G**Avant, pag. 11. col. 1. num. 1. -- *Breviarium, vox est satis antiqua &c.*) Preces vocales, quæ singulis diebus à Clero recitari debent, varia sortitæ sunt nomina apud antiquos, ut etiam adnotavit noster Gavantus *sect. 1. cap. 1.* Plerique Patres appellarunt has preces *Divinum Officium*, ex quo Deo præstare, & perolvere debemus hoc laudis Sacrificium: *Oremus, psallamus, reddamus Domino Officium, & sic ad vineam properabitis*, ait S. Hieronymus in vita S. Pacomii. Quoniam igitur Ecclesiæ oratio est debitum quoddam, atque Officium, quod Deo persolvit; hinc tale nomen sortita est. Appellatæ etiam sunt hujusmodi preces *Hora Canonica*, quia à Regulis, sive legibus Ecclesiæ, quæ Canones vocantur, præscriptæ sunt, vel potius quia statutis horis tales preces ab Ecclesiâ recitandæ sunt. Sanctus Columbanus in sua Regula *cap. 47.* prædictas preces *Cursum* appellat, & S. Gregorius Turonensis *lib. 1. de gloria Martyrum* ait, opus à se conscriptum fuisse *de Cursibus Ecclesiasticis*, quod & alio loco repetit: *Exurgente Abbate cum Monachis ad celebrandum Cursum &c.* Fortunatus quoque, quem citat etiam Gavantus supra citato loco, in vita S. Germani Parisiensis, de illo ait: *iter agens semper nudo capite Cursum recitavit.* Rursus in vita Sancti Alberti Abbatis sub medium septimi sæculi, sanctique Serenici legitur: *quotidie Romanum Cursum decantasse*; ita in sæculo secundo, & tertio Benedictino. Denique S. Bonifacius Moguntinus Episcopus Clericis suis *Epist. 17.* mandans, ut Officium horis ab Ecclesiâ statutis recitarent, eodem nomine illud appel-

lat: *speciales horas, & Cursum Ecclesiæ custodiant.* Videatur etiam Mabillon in *Dissert. de Cursu Gallicano.* Idem Divinum Officium in Regula S. Pacomii *Collida* dicitur. In compluribus Conciliis *Agenda* appellatur. In Concilio Agathensi *Can. 3.* *Missa* nomine designatum fuit, ut etiam alibi, nempe in primo Tomo nostr. *Observ. adnotavimus.* In Regula Sancti Benedicti *opus Dei* appellatur, quod propter Deum laborem illum Sanctum subeamus; & ab aliis *Pensum servitii* dictum fuit, tanquam Deo debitum ab hominibus servituti ejus devictis.

Denique idem Officium *Breviarii* appellationem acquisivit, quæ quidem nuncupatio non est antiquior Micrologo, ut notat Gavantus, qui testatur, se apud antiquiores hanc nuncupationem nondum legisse.

II. Gavant, pag. 11. col. 1. num. 2. *Significat autem compendium &c.*) Officium Divinum Breviarii nomen fortasse sortitum est, quod temporis successu idem Officium valde contractum fuerit, præsertim apud Monachos, ut notat Grancolas *Comment. historic. in Breviar. Rom. lib. 1. c. 3.* testatur siquidem, S. Benedictum ad brevioris formam redegit præfatum Officium, cum antea totum Psalterium recitaretur quotidie à Clero, ipse vero ita rem composuit, ut semel tantum in hebdomada absolveretur. Breviarium igitur dictum est Officium Divinum, quasi *Breve Horarium*, sive *Precum Epitome*, quod quidem Breviarii nomen Micrologi Ævo, nempe anno 1080. pervulgatum fuit, & exinde semper usurpatum ad designandum Divinum Officium. Hinc in statutis Abbatum

tum Provinciae Narbonensis anno 1222. promulgatis, sancitum est, ut *Monachi in Sacris Ordinibus constituti in longo itinere profecturi sine Breviario, vel Psalterio non mittantur, & in Spicilegio Dacheriano Tom. 6. Concilium Tholosanum anno 1229. habitum Canon. 14. Laicis usum Sanctorum librorum interdicit, praeter Psalterium, & Breviarium; Ne libros veteris Testamenti, aut novi Laici permittantur habere, nisi fuerit Psalterium, vel Breviarium pro Divinis Officiis.* Immo in Monasterio Cassinensi reperitur Breviarium ad usum Chori, quod censetur exaratum anno circiter 1100. cum hac inscriptione -- Incipit Breviarium, seu Ordo Officiorum per totam anni decursionem, ita refert Eminentissimus Card. de Lambert. in secundo volumine suorum Edictorum instruct. 4. num. 5. Hucusque dicta ostendunt nomen Breviarii libro Divinorum Officiorum appositum non fuisse, nisi post Micrologi aetatem, quia idem floruit circa ann. 1000. Quod si apud Græcolas in Commentario Historico Breviarii Romani lib. 1. cap. 6. legitur, S. Augustinum Angliæ Apostolum secum in ea Insula Breviarium tulisse, non inde sequitur, quod tunc temporis prædictum nomen fuerit in usu, sed nomine Breviarii intellexit prædictus Auctor Librum Psalmorum, seu Divini Officii, cui applicuit illud nomen, quo impræsentiarum utimur.

III. Gavant. pag. 11. col. 1. num. 3. *Ufus tamen Breviarii quocunque nomine vocaretur &c.* Amalarius noni sæculi Auctor Commentarios conscripsit in Breviarium Romanum, atque post illum Rabanus, Alcuinus, Walafredus Strabo, & alii, horum postremus ait, Officii Romani originem à S. Petro repetendam esse, deinde ejusdem Officii Romani tria tempora, seu status distinguit, cui consonat etiam Durandus in Rational. lib. 5. capit. 2. pluresque alii. Primum constituunt ab Ecclesiæ exordiis, usque ad annum 420. ajuntque per ea tempora Officium Oratione Dominica, Apostolorum Symbolo, certoque

Psalmorum numero absolutum fuisse, quæ in Cleri, & Fidelium Conventibus recitabantur, ut innuere etiam videtur S. Paulus 1. Corinth. cap. 14. v. 26. illis verbis -- *Cum convenitis unusquisque vestrum, Psalmum habet, Doctrinam habet &c.*

Secundus Officii Divini status est ille, quem prædicti Scriptores asserunt evenisse post annum 420. ajunt enim, quod precum diversitas confusionem in Ecclesia pareret, & quod Hæretici Catholicorum Officium ludibrio haberent, hinc, instante Theodosio, Damasus Papam S. Hieronymo mandasse, ut Psalmorum in diei, & noctis horas distributionem institueret; hanc autem Psalmorum distributionem, necnon Lectionum digestionem ab Hieronymo factam, & à Damaso approbatam, ab universa Ecclesia receptam fuisse, sed revera hujus Officii Romani reformationis nulla habetur sufficiens probatio, nihilominus credibile non est, Strabonem, Scriptorem alioquin satis accuratum, hæc sine fundamento Scriptis consignasse; unde dicendum est, nono sæculo monumenta quædam fortasse extitisse, ex quibus conjici potuit, prædictum Pontificem S. Hieronymo imposuisse onus distribuendi Psalmos, & concinnandi Lectiones in Divinis Officiis recitandas.

Postquam Officium Div. à S. Damaso, seu potius à S. Leone, S. Gelasio, S. Gregorio Magno, Hadriano I. Greg. III. digestum fuit, & in meliorem ordinem distributum, Greg. VII. postremam illi manum imposuit, & hic dici potest tertius Officii, seu Romani Breviarii status. Officium hoc, ita à Gregorio reformatum, à Micrologo ejusdem Pontificis Auctore contemporaneo describitur; idemque Pontifex, ut in Hispania Romanum Officium reciperetur, effecit. Idque colligitur ex ejusdem Epistolis ad Sancium Aragoniæ, atque ad Alphonsum Castellæ Reges datis; idemque Simeoni, in Regnis illis Episc. per litteras mandavit. S. Gregorius Magnus cum in Angliam S. Augustinum mi-

silet,

sisset, Romanos libros eo perferri curavit, Romanumque Officium, & alii Ritus ibi inducti fuerunt, ut constat ex Concilio Cloveshovienfi, habito anno 748. prohibente in illis Regionibus aliud Martyrologium, aliam Psalmodiam, seu Cantilenam, quam Romanam. Hairo vero, Basileensis Episcopus, in suis Statutis, anno 824. editis, Presbyteris suis Breviarii Romani recitationem commendavit *Can. 24.* præscribendo etiam, ut Horis Canonicis diu, noctuque juxta Ecclesie Romanæ morem adesse non negligerent. Denique Pipinus, Carolusque Magnus Officii Romani pulchritudine illecti id in sua Regna introducere statuerunt. Carolus Calvus verò Romano Officio hoc perhibuit testimonium: *Celebrata sunt coram nobis solennia more Hierosolymitarum, & more Constantinopolitano, & sicut in Gallia, in Italia, & Toletis Sed nos sequendam judicavimus in omnibus Romanam Ecclesiam.* Quibus verbis declaravit, se post spectatas Orationes omnes apud Græcas, & Latinas Ecclesias usurpatas, nihil ordine Romano sapientius distributum invenisse. En igitur, quibus laudibus commendatum fuit nono sæculo Breviarium Romanum, ut reliquis aliarum Ecclesiarum præponeretur.

IV. Gavant. eodem n. 3. -- *Haymo Generalis Minister Ordinis Minorum sub Gregorio IX & c.* Quamvis Breviarii, seu potius Officii Divini aliqualis contractio instituta fuerit à S. Gregorio VII. ut supra diximus, ac propterea Officium ita contractum Breviarium appellari incæperit, nihilominus aliam vicissitudinem, aliamque contractionem iterum passum est in Romana Curia Divinum Officium, corrente nempe sæculo XIII. ut Radulphus Tungrensis *de Canonum observantia proposit. 22.* refert, atque, Pontifices, cum olim in Laterano Palatio degebant, Romanum Officium in eorum Sacello haud ita absolutum, ut in aliis Ecclesiis, recitare consuevissent, quod & Pontificii Sacelli Clerici faciebant, ut negotiis suis vacare possent, ad-

Gavant. Rubr. Brev.

ditque Radulphus, hujus Officii ordinarium se vidisse collectum Innocentii III. tempore. Hoc Breviario usos fuisse Minores creditur, cum S. Franciscus, eorum institutor, eis mandasset, ut Divinum Officium secundum ordinem Romanæ Ecclesie peragerent. Existimantes igitur Ecclesie Romanæ morem illum esse, qui in Pontificio Sacello servabatur, & cum præterea Missionibus Apostolicis distinerentur, ideo contractum Breviarium, quod in Pontificio Sacello recitabatur, suscipere. Breviarium porro istud cum male digestum esset, Haymo, Franciscanorum Generalis, in id incubuit, ut Officium, quod Romanum dicitur, reformaret, & ad meliorem statum, mandante, & approbante Gregorio Papa IX. perduceret; idque colligitur ex Wadingo tom. 3. Annalium minorum ad annum Christi 1244. Religionis minorum 37. Nicolaus vero III. Teste laudato Radulpho mandavit, ut Breviarium prædictum in singulis Romanæ Urbis Ecclesiis adhiberetur - sciendum est, quòd Nicolaus PP. III. natione Romanus de genere Ursinorum, qui cœpit anno 1277. & Palatium apud S. Petrum construxit, fecit in Eccl. Urbis amoveri Antiphonarios, gradualia, Missalia, & alios libros Officii antiquos quinquaginta, & mandavit, ut de cætero Ecclesie Urbis uterentur libris, & Breviariis Fratrum Minorum; quorum Regulam etiam confirmavit, unde hodie in Urbe Roma omnes libri sunt novi, & Franciscani hæc Radulphus, qui antècedenter dixerat, duplicem olim fuisse Romæ modum Divini Officii, ut etiam nos innuimus, unum breviorum, quo Romana Curia, seu Capella Pontificis utebatur, alterum prolixiorum pro cæteris Ecclesiis Urbis, qui proprie Ritus Romanus dicebatur; opera vero Fratrum Minorum utrumque Officium Curie, & Ecclesie in unum coaluisse, ita ut prolixiori, & proprio abrogato, omnes postea Ecclesie, excepta Lateranensi, Officium Curie usurpaverint. Sed Radulphum vel in Fratres Minores male affectum,

B

fectum,

fectum, vel deceptum fuisse, evidenter probare contendit Franciscus Pagius in *vita Nicolai III. num. 22.* ex eo, quod centum fere annis ante institutionem, & confirmationem Ordinis Minorum factam ab Honorio III. omnes Ecclesie Urbis, excepta Lateranensi, relicto Officio antiquo, quo Romana Ecclesia utebatur, novum illud Breviarium jam admisissent. Quod certo eruitur ex Petro Abaelardo, qui in Epistola Apologetica, quam scripsit adversus S. Bernardum p. 250. ait: *Antiquam Romanæ Sedis consuetudinem nec ipsa Civitas (Romana) tenet, sed sola Ecclesia Lateranensis, quæ Mater est omnium, antiquum tenet Officium, nulla filiarum suarum in hoc eam sequente, nec ipsa etiam Romani Palatii Basilica*, id est, Capella Pontificia. Si itaque Petri Abaelardi tempore, hoc est circa annum 1140. in omnibus Ecclesiis Urbis Romæ legebatur illud Officium Breviatum, quo pacto dicere potuit Radulphus, Nicolaum III. mandasse, ut *Ecclesia Urbis uteretur Libris, & Breviariis Fratrum Minorum*, cum centum, & quinquaginta circiter annis ante Nicolaum III. Officium illud breviatum, quod, ut idem Radulphus asserit, *seculi sunt Fratres Minores*, in omnibus Romanæ Urbis Ecclesiis, excepta Lateranensi, legeretur, quod aliquo modo fatetur ipsemet Radulphus, dum ait, se vidisse *Roma hujus Officii ordinarium a tempore Innocentii III. recollectum*, ideoque ante Fratres Minores. Hæc omnia Franciscus Pagius, qui alia subdit in vindicando suo ordine Franciscano a Radulphi querimoniis. Verum cum ipsemet Wadingus loco supra citato fateatur, Breviarium ab Haymone correctum jussu Gregorii IX. eò auctoritatis pervenisse, ut in ordinarium S. R. E. Ritum transiverit præcipiente Nicolao III. Idque probante Wadingo supra adducta auctoritate Radulphi Tungrensis, mihi videtur sustineri posse, Nicolaum III. præscripsisse omnibus Ecclesiis, in quibus jam introducta erat recitatio Officii contracti, sed male digesti, celebrationem ejusdem Officii, & usum alio-

rum librorum, sed juxta emendationem, & correctionem factam ab Haymone Franciscanorum Generali, & a Gregorio IX. approbatam.

Breviarium Romanum modo supradicto à Fratribus Minoribus contractum, seu potius recognitum, & correctum, brevius adhuc redditum fuit hortatu Clementis VII. à Francisco Quignonio, Cardinali S. Crucis, & inscriptum est hoc Titulo --- Breviarium Romanum ex Sacra potissimum scriptura, & probatis Sanctorum historiis &c. -- Prædictum Breviarium editum reperio prius Romæ Anno 1536. deinde Venetiis 1537. Typis Lucæ Antonii Junctæ in 8. & iterum Venetiis 1546. in officina ad signum Agnus Dei pariter in 8. & denique iterum Venetiis 1563. apud hæredes Lucæ Antonii Junctæ, quæ quidem editiones Venetæ asservantur in nostra Bibliotheca S. Silvestri de Urbe in Quirinali. Quamvis hoc Breviarium, regnante Clemente VII. confectum fuerit nihilominus non nisi sub Pontificatu Pauli III. fuit promulgatum, & non solum Romæ & Venetiis, ut mox exposuimus, sed etiam Lugduni, & Parisiis, & quidem pluries, editum fuit, ut infra dicemus. In hoc Breviario perlegebatur totum Psalterium singulis hebdomadis, terni Psalmi singulis horis Canonicis, unius longitudine cum alterius brevitate sic compensata, ut labor legendi diurnus par propemodum fuerit omnibus diebus, sive de Feria, sive de Festo recitaretur Officium. Rursus in eodem Breviario Veteris Testamenti magna, & utilissima pars, totum verò novum, præter partem Apocalypsis in toto anno legebatur. In eodem Breviario semiduplicibus expunctis sola duplimum, ac simplicium distinctio servabatur, quorum inter se discrimen in hoc maxime positum erat, quod illa duas, pridie videlicet, atque ipso die; ista verò unas dumtaxat ipso die Vesperas haberent. Nulla in eodem Breviario reperiuntur Capitula, nulla Responsoria, nulli versiculi, non quia hæc supervacanea, aut in-

uci-

utilia viderentur (augent enim, ut fatetur Auctor ejusdem Breviarii in sua Præfatione, pietatem, & sunt Scripturæ Sacræ particula) sed quoniam cum introducta sint ad Cantus potissimum modulandos, & legentes sæpe morentur cum molestia recitandi, idcirco hæc prætermitti satius judicavit Quignonius, contentus Læctione Scripturæ Sacræ, quæ, ait ipse, magis facit ad pietatem, atque doctrinam privatim legentium, quorum hæc quidem in parte majorem rationem habere voluit, quam concinentium. Denique desideratur in hoc Breviario Officium parvum B. V. in aliis Breviariis usitatum, cujus omissione non minuitur ejusdem Virginis honor, ait Quignonius: Nam paucis Festis exceptis, quotidie variis Commemorationibus adoratur, & obsecratur: Atque ejus memoria multis dicatis eidem Festis, & Octavis pro cuiusque ratione celebrantur, ipsique solitum Officium tribuitur Sabbatis ferè omnibus, præterquam in Quadragesima.

De hoc Breviario Quignoniano specialem mentionem facit Riccardus Simon in primo Tomo suarum Epistolarum Selectarum Epist. 27. data sub die 4. Januarii 1685. aitque, hujusmodi Breviarium a Facultate Parisiensi primùm fuisse rejectum, & se legisse in Regestis ejusdem Facultatis censuram ab eadem factam anno 1535. quæ est sub hoc Titulo Notæ Censurariæ S. Facultatis in Sacrum Quignonii Breviarium. In qua quidem censura adnotatum fuit discrimen, quod reperitur inter hoc, & antiqua Breviaria, sequentibus præcisè verbis. Cum autem hæc usque adeo salutaria Ecclesiæ instituta in Ecclesiasticis Officiis a primordio fermè Ecclesiæ ad hæc usque tempora servata fuerint, mirum, quoniam pacto is, qui novum hoc Breviarium edidit, hæc omnia rejiciat, ac rejicienda decernat, tanquam, ut inquit, nec ad pietatem, nec ad cognitionem Sacræ Scripturæ, magnopere conducant . . . . parum quoque sapere lobrie visus est hujusmodi Scriptor, dum suam unius sententiam

antiquis Patrum decretis Communi & approbato usui, ac Ecclesiæ authenticis Historiis minime erubuit præferre; proinde ut quam periculosa sit, nec ferenda hujusmodi Breviarii editio, cognoscant omnes, operæ pretium est ostendere. Ex quibus liquet, Theologos Parisienses non approbasse impressionem hujus Breviarii, & in eadem Censura subnectunt alia argumenta suppressendi eundem compendiarium cursum divini Officii. Sleidanus, Auctor Lutheranus, lib. 9. Confiscus prædictæ censuræ, audeat asserit, à Theologis Parisiensibus Quignonianum Breviarium tanquam Hæreticum fuisse proscriptum, sed impudentissimè loquitur, cum ex censura supradicta satis constet, non tanquam hæreticum, sed ob alia motiva Facultatem Parisiensem non approbasse dictum Breviarium, & equidem paucis post annis, & alio adhibito examine ejusdem Breviarii eadem Facultas mutavit sententiam, permittebatque anno 1540. novam editionem dicti Breviarii, quæ Lugduni secuta fuit, & facta legitur cum privilegio summi Pontificis, & Galliarum Regis sine approbatione tamen Inquisitoris Orii, & Doctorum Sorbonensium. Deinde de anno 1552. iterum idem Breviarium prodiit Lugduni Typis Teob. Pagani cum Regio privilegio, & accedente correctione, & examine Matthæi Orii Doctoris Theologi, & Inquisitoris Generalis, & cum approbatione Facultatis Sorboniæ juxta normam illorum temporum. Apud eundem Pagani impressum jam fuerat idem Breviarium de anno 1547. & 1548. ibidem Lugduni pariter editum fuerat apud hæredes Blasii Guidonis de anno 1557. & de anno 1544. in fol. Typis Bald. Arnoullet. Parisiis verò anno 1542. Typis Ambros. Graud. in 4. & rursus ibidem typis Francisci Maguet in 8. majori, anno verò 1545. typis Thiel Kervel in 12. Ejusdem Breviarii usus quadraginta circiter annorum spatio perseveravit, nimirum à Paulo III. usque ad S. Pium V. Pontificem maximum, nunquam tamen

præcepta fuit, sed solum permiffa hujufce Breviarii recitatio.

V. Gavant. pag. 11. col. 1. n. 4. *Restitutum dicitur Decreto Concilii Tridentini, editum autem à Pio V.* Quamvis Breviarium Quignonianum ab aliquibus fuerit admiffum, non omnes tamen Ecclefia, neque Regulares Ordines eo utebantur; multi enim Dicecefeon fuarum peculiaria Breviaria adhibebant, & nonnulli alii prifcum Romanum recitabant. Hujusmodi erant noftræ Congregationis Patres, qui, ut refert Antonius Caracciolus in notis ad noftras Constitutiones, feu in Synopfi Veterum Religioforum Rituum *part. 1. ad Caput 1. n. 11* nunquam Quignoni illud breviffimum Officium, quamvis licuiffet, recitarunt; porro tanti fecit Clemens VII. Joannis Petri Carafæ, & Cajetani Thienæi, aliorumque noftrorum Patrum Sacrorum Rituum eruditionem, & in divino cultu exquisitiffimam diligentiam, ut anno Chrifti 1529. iisdem per literas Apoftolicas, quas refert Historicus nofter Jofeph Silos *part. 1. pag. 95.* concesserit, ut Miffas, & Divina Officia ipforum, ac præcipue Carafæ industria ad meliorem formam compofita per annum publice experiri, atque in Choro recitare liceret; eaque noftrorum Patrum experimento probata, exacteque recognita poffet postmodum fedes Apoftolica publico Ecclefiarum ufui tradere. Quod & fecit: Nam jam dictum Miffale, & Breviarium, quod noftri Seniores ediderant, ad Concilium Tridentinum primò delatum est: Inde verò quòd Concilii PP. graviffimis aliis occupationibus, & negotiis diftenti, Sacris Ritibus, Officiisque recognoscendis vacare non poffent, cura ejusmodi ad Summum Pontificem rediit; itaque Pius V. noftrorum Patrum correctionibus, & commentationibus valde approbatis, & Bernardini, Scoti, Cardinalis Tranenfis, ac Thomæ Golduelli, Epifcopi Afafenfis, Præfulum è noftra Ordine insignium, opera, atque eruditione ad hanc rem perficiendam adhibita, Miffalem

librum, & Breviarium Sacrarum precum ad prifinum decorem, gravitatemque reftitutum, ac methodo certiore difpofitum, ufui Ecclefiarum Chriftiani Orbis feliciter tradidit, ut liquet ex ejus Bulla Breviario Romano præfixa. Prædicta omnia tradit laudatus Caracciolus loco citato, & fufius narrat in vita Pauli IV. Noftri Ordinis conditoris ab eodem diligenter digefta, fed nondum prelo commiffa: Eadem pariter refert Chronologus nofter fupra citatus, qui addit, perdifficile hoc negotium ad auctoritatem, judiciumque Romani Pontificis post Concilium Tridentinum iterum relatum, tandem faufte abfolutum à Pio V. qui in iis, quas in Romani Breviarii fronte literas affixit, fe, & antecessores fuos a Paulo IV. Exemplar, ac pofthumas ejus curas testator fecutos quam ftudiofiffime fuiffe, neque ab hac mente Tridentinorum PP. propofitum discrepaffe iis verbis -- *Patres in illa falutari reformatione à Concilio Conftituta Breviarium ex ipfa Pauli IV. Ratione reftituere cogitarunt.* Suftulit itaque Sanctus Pontifex Pius V. graviffimis ductus rationibus, ac potiffimum, ne in materia Divini Cultus quidquam innovaretur; ufum Breviarii Quignoniani, quod à præcedentibus Pontificibus Clemente VII. & Paulo III. erat quidem approbatum, fed non generatim, videlicet pro Ecclefiasticis in faculo degentibus dumtaxat, ac dummodo fpecialem finguli fuper hoc ab Apoftolica fede facultatem haberent, ut testatur Ludovicus Donius d' Attichis tom. 3. Florum Hiftoriæ Sacri Collegii ad annum Chrifti 1527. n. 14. ubi fubneçtit, quod fi ufum hujufce Breviarii abrogavit Pius PP. non propterea Quignoni intentionem damnavit, immo meritus est unusquisque laudem fuam apud Deum & homines tam Pontifex, quam Cardinalis, qui nunquam cogitavit inventum ullum novum in Ecclefiam inducere, nifi approbantibus, & annuentibus summis Pontificibus, quorum cenfura omnia fua dicta, fcriptaque perpetuò fubjecit, unde ad calcem Præfa-

tionis, quam Breviarii sui fronti præfixit, Paulum PP. III. Cui eam direxit, sic affatus est -- *Habes Pater SS. instituti nostri rationem, habes formulam Breviarii superest, ut si tibi res, quemadmodum speramus, non improbabatur, ipse quoque saveas inceptis nostris, & labori publicæ commoditatis gratia suscepto.*

De hujus Breviarii suppressione sermonem etiam habet Ciacconius in vita Clementis VII. qui Quignonium PP. Franciscanorum

Generalem Sacro Collegio adscripsit; de quo communiter Cardinali S. Crucis in Hierusalem nuncupato, commendabilem etiam mentionem faciunt Onuphrius in Clemente VII. Marcus Ulissiponenſis Episcopus Portuenſis, seu potius Portugallensis sub Archiepiscopatu Bracharenſi *Part. 3. Chronicor. Ord. Seraphici l. 8. cap. 11. & 47.* Bzovius ad annum 1526. & 1527. Spondanus ad annum 1527. Wadingus Laudatissimus scriptor, Ordinis Minorum.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. II. De Bulla Pii V. & De Usu Breviarii Romani.

I. Gavant. pag. 11. col. 2. num. 2. *Enarrat ea, quæ in hac re præstiterit Paulus, & Pius nomine quarti &c.* In brevi historia, quam supra tradidimus Breviarii Romani a Pio V. reformati, & recogniti nonnulla enarravimus circa ea, quæ præstitit Paulus IV. Congregationis nostræ Institutor, unde ne eadem repetamus, nunc prætermittimus.

II. Gavant. pag. 11. col. 2. num. 3. *Aboluit omnino Breviarium à Cardinali S. Crucis compositum &c.* De hoc Breviario à Cardinali Quignonio composito, & à S. Pio V. proſcripto factis locuti sumus supra, & idcirco ad alia addenda nunc progredimur.

III. Gavant. pag. 12. col. 1. num. 15. *Non potest amplius omiſſum repeti &c.* Ubi omiſſo proprio Breviario, receptum est illud Sancti Pii V. non solum ex ſententia Suarez non potest amplius omiſſum repeti, sed etiam ex Decreto S. R. C. edito die 15. Martii 1608. & dato in nostro Indice sub num. 31. in quo declaratur, quod usus Missalis, & Breviarii Romani semel introductus in Ecclesia, quæ habebat particulare Missale, & Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum Antiqui Missalis, & Breviarii.

IV. Gavant. pag. 12. col. 2. num. 24. *Et hic est sensus eorum verborum Decreti &c.* Decretum, quod affertur hic à Gavanto, datur in nostro Indice sub num. 58. quod quidem

Decretum eandem prorsus vim habet, ac ipsa Bulla Pontificia, & Breviarii Rubrica, tum quia est à S. R. C. editum, & ejus observantia omnibus strictè præscripta, tum quia idem Decretum laudavit, & approbavit Urban. VIII. & ab omnibus sub pœnis Constitutionis Pii V. ubique respectivè servari præcepit, novisque Breviariis imprimendis præfigi mandavit.

Præfati autem Decreti obligatio se extendit ad omnes Ordinarios tam Sæculares, quam Regulares, quo nomine cum Episcopi comprehendantur, multo magis qui iis sunt inferiores, nimirum Abbates, Decani, Præpositi, cæterique Ecclesiarum Præfides. Rursus etiam Capitula, & Monasteria à Jurisdictione Ordinariorum exempta. Dispositio tamen allegati Decreti sic accipienda est, ut non afficiat eos, qui Romano usui adstricti non sunt, nam qui ex Bulla Pii V. suo adhuc proprio Breviario gaudent, neque hoc Decreto urgentur juxta Sententiam Guyeti *lib. 1. cap. 2. quest. 3.* quia cum accessorium sequatur naturam principalis, illi, qui ad principalem non obstringuntur, neque ad accessorium tenentur; ita Guyet. Sed si ex vi hujus Decreti non obligantur prædicti ad servanda ea, quæ ibi statuuntur, ex aliis tamen Ecclesiæ statutis, & Canonibus eadem profecto præstare debent, cum non nisi au-